

Nr 87.

Av herr **Lindhagen**, *angående skrivelse till Konungen med begäran om framläggande av förslag till fullständig avrustning av Sveriges nuvarande nationella försvarssystem.*

Nyligen har av regeringen tillsatts en kommission för att bereda de frågor om begränsning av de militära utgifterna och därmed sammanhängande ärenden, som av vederbörande departementschefer till dem hänvisats.

Av motiveringen framgår, att regeringen närmast syftar till en modifikation av utgifterna med hänsyn till å ena sidan under kriget vunna erfarenheter om behoven och å andra sidan den ruinerande uppgiften att upprätthålla det nyligen beslutade härväsendet under penningevärdets nuvarande fall och nya statsändamåls framträngande. Till allt detta, säger regeringen, kommer den rörelse för en avveckling i större eller mindre grad av de bittillsvarande militära rustningarna, vilka nu inför krigets väntade avslutning starkare än någonsin gör sig gällande över snart sagt hela världen.

Det framgår ej av motiveringen, om regeringen själv med hela sin håg står på avrustningskravets sida och vill göra allt för att främja det både hemma och ute. Snarare framgår det av slutpunkterna i förenämnda motivering, att ett skeptiskt avståndstagande från själva saken såsom utopisk åtminstone för närvarande synes vara regeringens ståndpunkt. Under sådana förhållanden nödgas avrustningstankens anhängare sedan gammalt göra sin opinion fortfarande gällande vid alla tillfällen och på de sätt som erbjuda sig.

Beträffande den rent militära avrustningen kommer en motion därom att väckas i andra kammaren, till vilken det kunde vara tillräckligt att i detta sammanhang hänvisa. Emellertid tillåter sig undertecknad särskilt betona, att, i olikhet med vad regeringen anser, en avrustning just nu synes mig särskilt motiverad av den osäkerhet, som ännu råder i förhållandena

mellan de forna krigförande makterna. Ett nytt krig kan utbryta samt farligare anspråk än förut på deltagande direkt eller indirekt framställas både från den ena och den andra sidan. Dylika anspråk liksom upprepade inre provokationer för deltagande å någondera sidan med vapenmakt skulle genom en avrustning alldeles utestängas, på samma gång därigenom gavs ett nyttigt föredöme, som icke skulle kunna undgå att i sin mån väcka längtan till efterföljd.

På samma gång undanröjas därmed alla frestelser på båda sidor att lösa vår inre sociala fråga genom ett inbördeskrig. Denna utväg strider mot den grundsatsen, som även är min, att respekten för människans liv är den första förutsättningen för en mänsklig samhällsordning. Praktiskt sett äventyras därigenom i stället all möjlig reaktion och, vad som är alldeles visst, att individernas kultur, på vilken en samhällskultur ensam kan resas, därigenom går för en generation alldeles till spillo. Människornas avvärning är enligt min förvisning en livssak i all synnerhet för den sociala frågans lösning.

Först och sist är en fullständig avrustning av det äventyrliga nationella försvaret oundgänglig i all synnerhet för den sociala frågans lösning. Jordbruk åt jordbrukssökande, goda bostäder åt alla, lika undervisning, mänsklig invaliditets- och ålderdomsförsäkring och andra omistliga ändamål komma nu såsom man får hoppas att oemotståndligt kräva genomgripande lösningar.

För att bli i tillfälle att framföra även ovannämnda skäl till bedömande vid avrustningsfrågans behandling tillåter jag mig att under åberopande av desamma hemställa,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt förslag till en fullständig avrustning av vårt nuvarande nationella försvarssystem.

Stockholm den 21 januari 1919.

Carl Lindhagen.